

AAE-001-001675

Seat No. _____

B. A. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April – 2016

Indian Culture : Paper - XXII
(Optional) (Study of Indian Numismatics)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001675

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નની સામે ગુણ દર્શાવેલ છે.

વિભાગ-I

M.C.Q. :

20

- (1) સિક્કાઓને આધારે શેનો ખ્યાલ આવે છે ?
 (A) કલા (B) ભાષા-લિપિ
 (C) ધર્મ-સમાજ (D) આર્થિક પરિસ્થિતિ
- (2) પશ્ચિમી ક્ષત્રપોના સિક્કા પર કંઈ ભાષાના લખાણ છે ?
 (A) અંગ્રેજી (B) સંસ્કૃત-પ્રાકૃત
 (C) ગુજરાતી (D) હિન્દી
- (3) રાજસ્થાનમાંથી કયા પ્રકારના સિક્કાઓ પ્રાપ્ત થયા છે ?
 (A) ગઘૈયા (B) ધનુદોર
 (C) ધ્વજખંડ (D) ચક્રધર
- (4) મુસ્લિમ સિક્કામાં કોનું નામ લખવાની પ્રથા હતી ?
 (A) શાસક (B) સુલતાન
 (C) ખલીફા (D) વજીર

- (5) છત્ર પ્રકારના ચંદ્રગુપ્તનાં સિક્કા પર કયું બિરૂદ જોવા મળે છે ?
 (A) વિક્રમાદિત્ય (B) સૂર્યાદિત્ય
 (C) આદિત્ય (D) વરૂણાદિત્ય
- (6) મોઘલ સમ્રાટ અકબરે કોની આકૃતિવાળા સિક્કાઓ પડાવેલા ?
 (A) રાજારાણી (B) રામ-સીતા
 (C) રાધા-કૃષ્ણ (D) શિવ-શક્તિ
- (7) બિનમુસ્લિમો પાસેથી 'જજિયાવેરો' વસૂલ કરવા ચાંદીના કયા સિક્કા પડાવેલા ?
 (A) દિરહમ (B) ટકા
 (C) દિનાર (D) ગીની
- (8) ઇ.સ. 1947માં રૂપિયો પૂર્ણતઃ કંઈ ધાતુનો બની ગયો ?
 (A) લોખંડ (B) ચાંદી
 (C) પિત્તળ (D) નિકલ
- (9) 18મી સદીમાં અર્વાચીન ચલણી નોટોનો પ્રારંભ ક્યાંથી થયેલો ?
 (A) મુંબઈ (B) કલકત્તા
 (C) પૂના (D) બેંગલોર
- (10) મિહિર કુળના તાબાના સિક્કા કેટલા પ્રકારના છે ?
 (A) બે (B) ત્રણ
 (C) ચાર (D) પાંચ
- (11) એક બિંબ આકૃત સિક્કાઓ કેટલા પ્રાચીન છે ?
 (A) ઇ.સ. પૂર્વે ચોથી સદી (B) બીજી સદી
 (C) ત્રીજી સદી (D) પાંચમી સદી
- (12) ઉમા. મહેશ્વરની આકૃતિવાળો સિક્કો કોનો છે ?
 (A) જયસિંહ (B) મદનપાલ
 (C) ચક્રવર્તી હર્ષ (D) વિજય
- (13) કયા શાસકે સિક્કાને રૂપિયો નામ આપેલ ?
 (A) અકબર (B) બાબર
 (C) જહાંગીર (D) શેરશાહ

(14) વિજયનગરના સિક્કાઓ કયા નામ જાણીતા છે ?

- (A) ડ્રમ (B) ગઘૈયા
(C) રૂપિયો (D) પેગોડા

(15) સમુદ્રગુપ્તે દક્ષિણ ભારતના વિજયના અનુસંધાને કયા પ્રકારના સિક્કાઓ પડાવ્યા હતા ?

- (A) વીણાવાદન (B) અશ્વમેધ
(C) ધ્વજારોહણ (D) અશ્વારોહણ

(16) વિજયનગરના સિક્કામાં કયા ધર્મની વધુ અસર જોવા મળે છે ?

- (A) શૈવ (B) શક્તિ
(C) વૈષ્ણવ (D) જૈન

(17) ભારતીય સિક્કાશાસ્ત્રમાં કયાં સિક્કા વિશિષ્ટ મહત્ત્વ ધરાવે છે ?

- (A) ખલીફાવાળા (B) રાશિ ચિહ્નવાળા
(C) આકૃતિવાળા (D) ટંકશાળ છાપવાળા

(18) ગાંધી સ્મારક સિક્કામાં 10 રૂપિયાનો સિક્કો કેટલા ટકા ચોખ્ખી ચાંદી ધરાવતો હતો ?

- (A) 20% (B) 80%
(C) 90% (D) 50%

(19) ભારતીય વેપારીઓ સૈકાઓથી કયા સાધન વડે નાણાકીય લેવડ-દેવડ કરતાં હતા ?

- (A) ચેક (B) ડ્રાફ્ટ
(C) હૂંડી (D) રોકડ રકમથી

(20) મુઘલ સમ્રાટ અકબરના સમયમાં કેટલા પ્રકારના સિક્કાઓ પ્રચલિત હતા ?

- (A) 25 (B) 10
(C) 26 (D) 20

વિભાગ-II

- 1 પશ્ચિમી ક્ષત્રપોના સિક્કાને આધારે કયા કયા પ્રકારની માહિતી મળે છે તે વિગતે સમજાવો. 10

અથવા

- 1 ચંદ્રગુપ્ત બીજાના સોનાના સિક્કાઓ વિષે ટૂંકમાં લખો. 10

- 2 ભારતીય સિક્કાઓમાં અકબરનું પ્રદાન મૂલવો. 10

અથવા

- 2 પ્રજાસત્તાક ભારતના સિક્કા અને ચલણી નોટો વિશે ચર્ચા કરો. 10

- 3 (અ) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8

(1) કુમારગુપ્તના સિક્કાઓ

(2) વિજયનગરના સિક્કાઓ.

- (બ) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8

(1) બ્રિટિશતાજના સિક્કાઓ

(2) સાતવાહનોના સિક્કા.

- 4 ટૂંકા ઉત્તરો લખો : (કોઈ પણ બે) 14

(1) ભારતમાં સિક્કાની પ્રાચીનતા વર્ણવો.

(2) ગુપ્તરાજવી સમુદ્રગુપ્તના સિક્કાઓ.

(3) મુઘલ સમ્રાટ જહાંગીરના નવગ્રહવાળા સિક્કાઓ જણાવો.

(4) સિક્કા પાડવાની જુદી જુદી પદ્ધતિઓ લખો.

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to the right indicate full marks.

SECTION-I

M.C.Q.

- 1 Coins give idea of what ?
(A) Art (B) Language-script
(C) Religion-Society (D) Economic Condition
- 2 The script on western Kshatrapas coins is of which language ?
(A) English (B) Sanskrit-Prakrit
(C) Gujarati (D) Hindi
- 3 What type of coins were sourced from Rajasthan ?
(A) Gadhaiya (B) Dhanurdhar
(C) Dhvajakhand (D) Chakradhar
- 4 By tradition, whose name was engraved on Islamic coins ?
(A) Ruler (B) Sultan
(C) Khalifa (D) Vazir
- 5 'Chhatra' type coins of Chandra Gupta carried which title ?
(A) Vikramaditya (B) Sooryaditya
(C) Aditya (D) Varunaditya
- 6 With whose figures Akbar minted the coins ?
(A) Raja Rani (B) Ram-Sita
(C) Radha-Krishna (D) Shiva-Shakti

- 7 Which type of silver coins were minted to take Jajiya tax from non muslims ?
- (A) Dirhan (B) Taka
(C) Dinar (D) Fini
- 8 The rupee was made of which metal in the year 1947 ?
- (A) Iron (B) Silver
(C) Brass (D) Nickel
- 9 From where the currency notes started in the 18th century ?
- (A) Mumbai (B) Kolkata
(C) Puna (D) Bangalore
- 10 Of how many types are the coins of Mihir dynasty ?
- (A) Two (B) Three
(C) Four (D) Five
- 11 How old are one punch mark ahata coins ?
- (A) B.C. 4th century (B) 2nd century
(C) 3rd century (D) 5th century
- 12 The coins with figure of Uma-Maheshwara belongs to whom ?
- (A) Jayasinh (B) Madanpal
(C) Chakravarti Harsh (D) Vijay
- 13 Which ruler named coins as Rupiya ?
- (A) Akbar (B) Babar
(C) Jahangir (D) Shershah

- 14 How the coins of Vijaynagar were known ?
- (A) Dram (B) Gadhैया
- (C) Rupaiya (D) Pegoda
- 15 After conquering Southern India Samudra Gupta minted which type of coins ?
- (A) Veenavadan (B) Aswamegha
- (C) Dhvajureshan (D) Ashwarohan
- 16 Impact of which religion is seen most in coins of Vijaynagar ?
- (A) Shiva (B) Shakt
- (C) Vaishnav (D) Jain
- 17 Which coins have special importance in Indian Numismatics ?
- (A) Khalifa (B) Zodiac
- (C) Figure (D) Mint
- 18 What is the percentage of silver in the Gandhi Samarak coins of ten rupee ?
- (A) 20% (B) 80%
- (C) 90% (D) 50%
- 19 By which instrument the Indian traders did the financial transactions ?
- (A) Cheque (B) Draft
- (C) Hundi (D) Cash
- 20 How many types of coins were famous in the period of Akbar ?
- (A) 25 (B) 10
- (C) 26 (D) 20

SECTION-II

- 1 What types of information can be gathered from the coins of the Western Kshatrapa ? 10

OR

- 1 Describe in brief the Gold coins of Chandra Gupta II. 10
- 2 Evaluate the contribution of Akbar in Indian coins. 10

OR

- 2 Discuss the coins and currency notes of Independent India. 10

- 3 (a) Write short notes : (any one) 8

(1) Coins of Kumar Gupta

(2) Coins of Vijaynagar.

- (b) Write short notes : (any one) 8

(1) Coins of British Taj

(2) Coins of Satavahan.

- 4 Write short answers : (any two) 14

(1) Describe the antiquity of coinage in India.

(2) Coins of Gupta King Samudra Gupta

(3) Describe the Navgrah coins of Jahangir

(4) Different methods and techniques of minting coins.
